

Kenderesi doppingügye: elejtett vad, kilövési engedély nélkül

2025 március 12. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

SPORTSZERZŐEN – A CAS elutasította Kenderesi Tamás fellebbezését, az eltiltott úszó ügye rámutat a doppingellenőrzés több ellentmondásos vonására.

Koncepció eljárás zajlott ellene, [Kenderesi Tamás](#) ártatlan, miként? maga fogalmazott: „[Soha életemben nem doppingoltam](#).” Ez az egyik állítás, amellyel szemben áll a másik: biológiailag, matematikailag is cáfolhatatlan modell támasztja alá a lefolytatott doppingeljárás eredményeként meghozott jogszer? ítéletet, a [négyéves eltiltást](#), a magyar úszó tiltott teljesítményfokozó szert használt, azaz doppingolt. Mi az igazság? Tanácsos kételyekkel átsz?ni a lehetséges válaszokat.

A doppingról, a doppingellenes küzdelemr?l a következ? idealisztikus kép élhet bennünk. A Nemzetközi Doppingellenes Ügynökséget (WADA), valamint az azzal együttm?ködésben tényked? nemzeti – de amúgy nem csupán nemzeti hatáskörben vizsgálódó – doppingellenes szervezeteket, így a Nemzeti Doppingellenes Szervezetet (Hunado) azért hozták létre, hogy kisz?rje, nyakon csípje a csaló sportolókat.

Sokéves átlagban a vizsgálatok [durván egy százalékka](#) mutatja ki tiltott szer használatát, ami két, egymásnak lényegében ellentmondó következtetést kínál tálcán. Egyfel?l a sportolók valóban csupán elenyész? hányada téved meg, másfel?l a vizsgálatok hatékonysága az egyre fejlettebb módszerek dacára csekély.

Az elrettentés a WADA célja

Amit kiegészíthetünk azzal, nem csupán a doppingolás, a doppingellen?zés is roppant költséges tevékenység, nincs forrás, kapacitás arra, hogy a világ valamennyi sportolóját folyamatosan a legfejlettebb módszerekkel ellen?rizzék, ezért inkább a preventív szándék, az elrettentés a doppingellen?zés célja, s egy-egy nagy fogás nyilván emeli a WADA tekintélyét.

Kenderesi Tamás, a „Sajtburesz” az egész ország kedvencévé vált a 2016-os riói olimpián, a 200 méteres pillangóúszásban szerzett bronzérmén felül a közvetlen, megnyer? stílusának köszönhet?en. Csak éppen a következ? évben [Milák Kristóf](#) berobbant a nemzetközi élmez?nybe, miközben ? ezüstérmet szerzett a budapesti vb-n, Kenderesi lemaradt a dobogóról. 2019-ben ráadásul térdszalag-szakadást szenvedett, csupán edzőmunkával szinte lehetetlennek t?nt, hogy visszakapaszkodjon a csúcsra, ezért kísértésbe esett, s lám, a 2021-ben megrendezett tokiói olimpián csupán [négy századdal maradt le a dobogóról](#). Ez a suttogó gyanú Kenderesivel szemben, amit aztán úgymond igazolt a doppingeljárás. Nos, nem így történt.

Mi is az a biológiai útlevel?

Az ügye vaskos dokumentációjából tudjuk, hogy Kenderesi Tamás már 2017-ben szolgáltatott olyan mintát, amit az úgynevezett biológiai útlevele (angol mozaikszóval ABP) alapuló vizsgálati módszer gyanúnak ítélt. Miel?tt továbbmennénk, muszáj rövid kitér?t tenni: mi is az a biológiai útlevel? Nos, a doppingellen?rzést alap esetben úgy végzik, hogy a tiltott szerekre van egy adott abszolút határérték, s ha az adott szert ezt meghaladó mértékben mutatják ki az adott sportoló vizelet- vagy vérmintájából, akkor igazolható a doppingvétség. Igen ám, de a biológiai paraméterek személyenként – s?t, miként arról a lapunknak adott korábbi [interjúban Tiszeker Ágnes beszélt](#): emberi rasszonként is! – eltérnek. Éppen ezért kell? mennyiség? adatból feltérképezik a sportolók személyes biológiai jellemz?it, és bizonyos markerek változását vizsgálják adott id?tartamon belül, s ha a változásra az egyéni élettani folyamatai nem adnak hiteles magyarázatot egy matematikai modell segítségével, akkor felmerül küls? beavatkozás, magyarán a doppingolás gyanúja.

A biológiai útlevel három különböz? úgynevezett modulból áll: a hematológiai, a szteroid-, valamint az endokrinmodul. Els?ként a hematológiai modult vezették be 2009-ben, ez vörösvérsejtek oxigénszállítását, annak fokozódását vizsgálja mindenekel?tt az EPO-használat és a vértranszfúzió kisz?rése érdekében. A 2014-ben bevezetett szteroidmodul értelemszer?en az anabolikus szteroid és tesztoszteronkészítmények használatát mutatja ki. A viszonylag friss, 2023 óta alkalmazott [endokrin modul](#) pedig a szintetikus növekedési hormon használatával kapcsolatos visszaélések kisz?résére alkalmas.

Kenderesi doppingügye: miért nem jelzett már 2017-ben a marker?

Vissza Kenderesi ügyéhez. Azt gondolhatnánk, hogy miután a hematológiai markerek már 2017-ben gyanút jeleztek, folytatták a célzott vizsgálatokat, mígnem 2022-re összeállt a kép, hiszen hat esetben is gyanús eltérést regisztráltak a magyar úszó mintájában, s megindították a doppingeljárást. Csak éppen nem így történt. A Nemzetközi Sportdönt?bíróóság (CAS) elé került ügyben maga az egyik bíró vetette fel: miért csupán [2022-ben](#)

[indult meg az eljárás](#), ha a sportoló már 2017-ben gyanús mintát szolgáltatott. Gondolnánk, az alaposság a magyarázat, csak erre éppen a WADA szabályzata szolgáltat cáfolatot, ugyanis egyetlen gyanús adat elegendő az eljárás megindításához. Sokkal életszerűbb és valószínűbb az a magyarázat, miszerint a 2022-ben mért adat alapján

Kenderesit célzottan visszamenőleg is ellenőrizték, hogy a vádat még jobban alátámasszák. Kellő óvatossággal két következtetés kínálkozik: egyrészt az eljárás mégsem tekinthető kifogástalannak, hiszen 2017-ben nem jelzett a marker, másrészt Kenderesire 2022-ben „rászálltak”, azért kezdték el tüzetesen vizsgálni a markereit.

Kilövési engedély: a nem létező, mégis ismert fogalom

A kilövési engedély eredendően vadászati szakkifejezés, de a közéletben is elterjedten használják arra az esetre, ha egy korábban fontos személy már nem élve – jellemzően politikai – védeltséget, azaz ideális alanyává válik egy lejárató kampánynak. Nos, a doppingellenes küzdelemben is értelmezhető e fogalom. Egy régi esetet leporolva Kovács Ágnes karrierjének egy kínos doppingügy vetett véget. 2007-ben az egyik edzés után jelentek meg az uszodában a doppingellenőrök és kértek tőle mintát. Kovács Ági az előírtnál kisebb mennyiségű mintát adott, amit azzal magyarázatot, hogy hivatalos eseményre kell szünetnie (UNICEF-nagykövetnek kérték fel egyébként). Az esetet jegyezték könyvezték, s a mentőköörülmény dacára [doppingeljárást indítottak ellene](#).

Az eset hatalmas felháborodást váltott ki a magyar úszósportban, sőt az egész sportéletben. A Magyar (MÚSZ), sőt a Nemzetközi Úszósövetség (FINA) is [felmentette Kovács Ágnes](#)t, de a MACS és a WADA nem igazán támogatta. Az ügy végül azzal zárult le, hogy Kovács Ági bejelentette, [nem indul a pekingi olimpián](#), ami után nem feszegették a doppingügyét. Anélkül, hogy állást akarnának foglalni, azt azért leszögezhetjük, mindez már jóval a pályafutása zenitjén túl történt, a sikerei csúcsán aligha kockáztatta volna meg a MACS a még nagyobb botrányt. Másik példával élve, magam is ismerek olyan olimpiai érmes sportolót, akinek a pályafutása vége felé a MACS – nyilván adatok birtokában – informálisan megüzentte, nem kellene erőltetni. Az illető végül inkább a visszavonulás mellett döntött...

A MACS aligha számolt ilyen szívós védekezéssel

Hasonló szempont alapján kerülhetett a célkeresztbe Kenderesi Tamás is, aki a tokiói negyedik helyezés után a 2022-es budapesti vb-n már csupán hatodik lett 200 pillangón. Csak éppen a MACS talán nem számolt a következményekkel. Láttunk éppen elég megrázó doppingügyet, amikor a korábbi népszerű sportoló magára hagyatva próbálta menteni a bűnét, s törődött bele végül a megváltoztathatatlanba, az eltiltásba. Kenderesi ügyében nem ez történt. A Magyar Úszósövetség teljes melleszélességgel kiállt az úszó mellett, megadva neki minden [jogi, orvosi és anyagi támogatást](#) a védekezéshez.

S bizony az eljárás egy rakat tisztázatlan kérdést, sőt eljárási hibát hozott felszínre.

Pontosan érzékelhető volt, hogy a WADA és különösen a CAS egy idő után már kifárasztásra játszott a tárgyalás sokadik elhalasztásával, s a CAS végül érdemi döntés helyett csupán elutasította Kenderesi fellebbezését. Normális esetben a Kenderesi Tamás ügyvédje által megfogalmazott vádakra („[manipulálták az okiratokat](#)”), Tiszeker Ágnesnek, a Hunado vezetőjének nem [viszont nyilatkozattal](#), hanem feljelentéssel kellene reagálni, de érezhetően is úgy van vele, jobb lenne már túljutni az egész ügyön. Ami végső soron semmit sem tisztázott, sokkal inkább tekinthető sportdiplomáciai pengeváltásnak, még ha ezt a jellemzést mindkét fél vissza is utasítaná.

Kenderesi Tamás mindenképpen áldozat. Mint minden sportoló, aki a doppinggal átszett sportéletben akar érvényesülni. Ne menjünk most bele abba, milyen táplálékkiegészítőket, vitaminokat és egyéb finomságokat kell magába erőltetni egy-egy sportolónak annak érdekében, hogy a maximálisan túl is fokozza a teljesítményét.

Akár úgy, hogy hite és meggyőződése szerint minden cselekedete makulátlan. Az ő esete pontosan rávilágít arra, hogy legális és illegális teljesítményfokozó, jogszert és törvénytelen eljárás között olykor elmosódik a különbség. Maradnak a relatív igazságok és abszolút hazugságok, miként a húsz éve Gyurkovics Ferencet pellengérré állító, de végül Aján Tamást is maga alá gyűrő ügy tanulságaként az egész doppingkérdést jellemezni bátorkodtam. Kenderesi Tamás ügyében a két végpont, a fehér és a fekete között is fellelhető a szürke ötven árnyalata. A

doppinggal, akár használjuk, akár nem, együtt kell élnünk.

Novák Miklós - www.magyar nemzet.hu

Ajánló